Muistio

Santeri Suominen
EK Bryssel

7.12.2021

EK esittää muutoksia Suomen kantaan Basel III -implementoinnista

Eduskunnan talousvaliokunnalle

E 125/2021 vp

*Komission ehdotus vakavaraisuusasetuksen (EU N:o 575/2013), luotto-laitosdirektiivin (2013/36/EU) ja elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin (2014/59/EU) muuttamisesta (**Basel III-standardien täytäntöönpano**)*

EK pitää komission esityksiä Basel-sääntöjen implementoimiseksi oikeansuuntaisina, mutta riittämättöminä. Eurooppalaiset yritykset ovat laajamittaisemmin riippuvaisia pankkien tarjoamasta rahoituksesta kuin esim. yhdysvaltalaiset yritykset, jotka voivat useampaa instrumenttia hyödyntäen hakea kasvurahoitusta suoraan pääomamarkkinoilta. Tämän lähtökohdan tulisi välittyä Suomen kannasta.

Suomen tulisi pyrkiä jatkovalmistelussa vaikuttamaan siihen, että suomalaisten yritysten rahoitusoloja ei heikennetä uudistuksella. Erityisesti suomalaiset pk-yritykset ovat riippuvaisia pankkirahoituksesta johtuen mm. EU:n pääomamarkkinaunionin keskeneräisyydestä. Yritysrahoituksen saatavuuden turvaaminen edellyttää kaikkien asianmukaisten joustomahdollisuuksien hyödyntämistä.

EK katsoo, että Suomen kantaa tulisi muuttaa eräiltä osin.

Suomen kannan painopisteenä tuntuu olevan sen perusteleminen, miksi suomalaispankkien pääomavaatimuksia pitää edelleen nostaa. Tämä on erikoista ja jättää kokonaan huomiotta paitsi suomalaispankkien vahvan kunnon, myös koronakriisin aikaiset kokemukset pankkien roolista talouden tukemisessa sekä eurooppalaisten pankkivalvojien tekemien stressitestien tulokset. Niiden mukaan suomalaispankit kestäisivät toimintaympäristön merkittävänkin heikkenemisen. EK katsoo, että näiden tosiseikkojen tulee paremmin ilmetä Suomen kannasta.

Komission esityksessä on pyritty mm. siirtymäaikojen käytön kautta ottamaan huomioon se, että pankkeja tarvitaan laaja-alaisesti mukaan talouskasvun ja vihreän siirtymän rahoittamiseen tulevina vuosina. Katsomme, että väliaikaisratkaisujen sijaan tulee pyrkiä sellaisiin ratkaisuihin, jotka pysyvästi lieventävät sääntelymuutoksen vaikutuksia ja pitävät pääomavaatimusten nousun mahdollisimman pienenä. Vakavaraisuuslaskennan riskiherkkyys on myös turvattava. Siirtymäajat eivät merkittävästi hyödytä yritys- ja asuntorahoituksen tilannetta, koska pankkien on ennakoitava myös tuleva vakavaraisuuskehitys niiden rahoituksessa.

Lisäksi Suomen tulee huolehtia EU-neuvotteluissa siitä, että suomalaisen asuntorahoitusjärjestelmän erityispiirteet – kuten asunto-osakeyhtiöt ja rakentamisen RS-järjestelmä – otetaan sääntelyssä riittävästi huomioon. Käytännössä tämä tarkoittaa, että taloyhtiöille ja uudiskohteille myönnettävien luottojen kohtelu vakavaraisuuslaskennassa ei saisi kiristyä nykyisestä. On huomattava, että tältä osin Suomen järjestelmä on merkittävästi erilainen kuin valtaosassa Eurooppaa.

EK pitää ensiarvoisen tärkeänä, että Suomen kannan lähtökohta olisi pankkien pääomavaatimusten nousun pitäminen mahdollisimman pienenä.

Suomen on huolehdittava, että uudistus ei vaaranna talouskasvun ja vihreän siirtymän rahoittamista. Yritysrahoituksen saatavuutta kiristävät vaikutukset tulee pyrkiä minimoimaan. Riskilaskennan herkkyys on turvattava pysyvästi.

Lisäksi EK viittaa Finanssiala ry:n ja Rakennusteollisuus ry:n lausuntoihin asiassa ja yhtyy niihin.